

Közlemény

Építőipari képzőközpontok a gyakorlati képzéshez

Az építőipari szakképzés és felnőttképzés területén súlyos probléma a **gyakorlati oktatás nem megfelelő helyzete**. A néhány éve bevezetett duális képzés számos kedvező hatás mutat, azonban az építőipari szakmák esetében nem biztosítható, hogy a tanuló egy vállalkozásnál teljes körű gyakorlati képzésben részesüljön. A segédmunkások számának robbanásszerű megnövekedése pedig gyors képzési beavatkozást sürget.

Az építőipart szezonális munkavégzés jellemzi, a kivitelezési munkák helyszíne folyamatosan változik, a cégek munkaellátottsága a rendelés-állomány ingadozása miatt előre nehezen kiszámítható. Mindezek következtében az építőipari szakképzés, és ezen belül a **gyakorlati képzés megvalósításának**, illetve ütemezésének **igénye és módja is jelentősen eltér a más ágazatok** képzési igényeitől és oktatási gyakorlatától. Az állandó helyszínen, gyárakban, műhelyekben, vagy bizonyos szakmák esetében egy-egy kkv-nál (pl. fodrász, kozmetikus, fényképész) történő munkavégzés esetén, az *üzemen belüli képzés* a megfelelő forma. Az építőiparban azonban a munkavégzés a telephelyektől távol, állandóan változó helyszínen történik, ráadásuk a néhány fős vállalkozások többsége egy-egy feladat végzésre specializálódik, így ezeknél a vállalkozásoknál nincs mód arra, hogy a tanuló szakmája minden részterületével találkozzon és azt készségszinten el tudja sajátítani.

Az építőipari szakmák esetében a fenti okok következtében a Nyugat-Európai duális képzési rendszerekben mindenütt megtalálhatóak az *üzemek feletti gyakorlati* képzőközpontok. Feladatuk a gyakorlati alapkompenciák elsajátításának, begyakorlásának biztosítása, míg a munkahely feladata a valós munkahelyi tapasztalatok megszerzésének biztosítása. Ennek megfelelően a **tanulók elméleti képzését a szakiskola, míg gyakorlati oktatásukat a vállalkozás és az oktatási központ együttesen biztosítják.**

Az építőipari szakmákat oktató szakközépiskolák és szakgimnáziumok tanműhelyei többségében korszerűtlenek, a gyakorlati oktatók bére alacsony.

Az építőipari gyakorlati szakképzés intézményrendszere rendkívül szétaprózódott. Mintegy 90 helyen folyik gyakorlati képzés, miközben a tanulók száma az építőipari szakmákban országosan nem éri el a 10.000 főt. Számos iskolában a jelentkezők hiányában nem tudnak évente új tanulócsoporthoz indítani. A szakiskolai gyakorlati oktatás jelenleg pazarlóan, és ennek ellenére alacsony színvonalon valósul meg.

Az építőipari szakmák gyakorlati oktatásának eredményességét jelentősen megnövelné, ha a munkahelyi gyakorlat a szakképzés mindhárom évfolyamát lefedő tanműhelyi képzéssel egészülne ki, ami koncentráltan, egy-egy regionális gyakorlati képzőközpontban valósulna meg. Egy-egy regionális gyakorlati képzőközpont több szakiskola (szakközépiskola és szakgimnázium) tanulóinak gyakorlati oktatását tudná ellátni, ami jobb eszköz- és forráskihasználtságot, valamint az oktatók folyamatos óraellátottságát is biztosítaná.

A tanműhelygyakorlatok hét darab regionális képzőközpontba történő koncentrálásával kevesebb gyakorlati oktatóra lenne szükség, azonban a megfelelő szakmai felkészültségű és minőségű gyakorlati oktatók alkalmazása esetén az ágazatban elfogadott bért is biztosítani kell a számukra.

Az építőipari regionális képzőközpontok létesítését egységes elvek alapján, állami, kamarai és szakmai szervezetek közös irányításával lehet megvalósítani. Ezt a feladatot nem lehet az építési vállalkozókra hárítani. A közös képzőhelyek alulról történő szerveződése esetén ugyanis féltünk, hogy kaotikus és ellenőrizhetetlen folyamatok alakulnának ki, és ennek eredményeként ismét a megszüntetni kívánt, döntően piaci érdekeltségű főtevékenységű oktató cégekhez hasonló szervezetek jönnének létre.

A szakképzési hozzájárulásból fenntartott, központi irányítással működő, gyakorlati képzőközpontok feladata a gyakorlati alapkompenciák oktatása, míg a vállalkozások feladata a munkahelyi gyakorlat és munkatapasztalat megszerzésének biztosítása lenne.

A gyakorlati oktatás hatékonyabbá tételének másik elengedhetetlen követelménye az elméleti oktatás, valamint a munkahelyi és tanműhelygyakorlatok heti blokkokban történő bevezetése. Ez a képző intézményektől komoly szemléletváltást követel, azonban a jelenlegi gyakorlat, miszerint a tanuló hetente néhány napi szakiskolai elméleti képzés mellett néhány nap munkahelyi gyakorlaton vesz részt, se a tanuló, se az őt foglalkoztató vállalkozó számára nem előnyös. A tanuló ezalatt a néhány nap alatt csak részleteiben tud egy-egy munkafolyamatba bekapcsolódni, hiszen következő alkalommal cége már más munkán, vagy más településen lévő munkahelyen dolgozik. A gyakorlatok jelenlegi ütemezése esetén a vállalkozó erre az egy-két napra csak ritkán tudja tanulóját érdemi feladattal megbízni.

A regionális képzőközpontokban megvalósuló gyakorlati képzés egyúttal a tanulók nevelésének is fontos eszköze lenne. A központok kialakításhoz ugyanis megfelelő kollégiumi háttérrel is biztosítani kell.

A regionális képzőközpontok a szakmai alapképzés mellett, az építési vállalkozókkal, valamint az építőanyag-gyártó cégekkel együttműködve, **a felnőtt-továbbképzésben is tevékeny szerepet tudnak vállalni.**

Budapest, 2019. február 4.